

ANKARA PAKTI

Elif YİĞİT*

Dünya çerçevesinde evrensel olarak başlayan savaş; I.Dünya Savaşı... Bu savaşın sonucunda kazananlar ve kaybedenler diye iki ayrı blok vardı. Bir tarafta güçlü olan (İtilaf Devletleri): Birleşik Krallık, Fransa Cumhuriyeti, Rusya İmparatorluğu, öncesinde ittifak grubunda olup sonradan tarafını değiştiren İtalya ve ‘‘Savaşa dâhil olmayacağız,’’ diyen ABD. Diğer tarafta ise elleri kolları bağlanan (İttifak Devletleri):Alman İmparatorluğu, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan ve kendisine İtilaf devletlerinde yer bulamayan Osmanlı İmparatorluğu. Bu dönemde itilaf devletleri ittifak devletlerine nefes dahi aldırılmayan ve çok ağır yükümlülüğü olan antlaşmalar imzalatmışlardır. Bunlardan biriside Almanya’ya imzalatılan Versay Antlaşması’dır. Bu antlaşmanın dönüm noktası olacağını kim tahmin edebilirdi ki?

İtilaf Devletlerinin bu savaş sonucu Almanya’ya çok fazla yüklenmesi, elindeki kaynaklara göz dikmesi, ulaşma, taşımacılığa kısacası bir ülkenin kendi başına hareket etmesini gerektiren her şeye el koyması bu ülkeyi krize sokmuştur. Bu dönemde batağa sürüklenen Almanya kendini kaybetme noktasına gelmiş, insanlar ne yapacağını bilememiştir. Tam bu sırada Alman ırkçısı olan Adolf Hitler ortaya çıkmıştır. Bu adam Avusturya asıllı Alman politikacı, siyasi liderve devlet adamıdır. 1919 senesinde Alman İşçi Partisine üye olmasıyla başlayan politik yaşamı, bu partinin 1920 senesinde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisine(NSDAP) dönüşmesiyle devam etti ve 1921 senesinde ise Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisinin tek lideri oldu. Uzun süreli bir siyasal mücadelenin ardından, Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi iktidara geldi. 1934’ten itibaren, ölümüne kadar ‘‘Führer’’ olarak Almanya devlet başkanı olarak görev yaptı.

Versay Antlaşmasını yok sayan Adolf Hitler, yeni pazar arayışına başlamış ve güçsüz olarak gördüğü Polonya’yı işgal etmekle işe koyulmuştur. Bu hamleyle II. Dünya Savaşı’nı başlatan Hitler, tüm dünyaya birer tehdit olarak görünmeye başlamıştır. Bunun üzerine İngiltere, Alman saldırısına karşı bir savunma sistemi kurmaya çalışıyordu. Bu arada Doğu Akdeniz ve Balkanlarda saldırıyı durdurabilmek gayesiyle Türkiye ve Sovyetler Birliği ile bir anlaşma imzalamak için girişimde bulundu. Görüşmeler sürerken Rusya ansızın Almanya ile anlaşacağını bildirerek müzakerelerden çekildi. O sırada Moskova’da bulunan Türkiye Dışişleri Bakanı geri dönmek zorunda kalmıştır. Sovyet Rusya’nın çekilmesinden sonra

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birinci Sınıf Öğrencisi

daha evvel hazırlanmış olan pakt Türk-İngiliz ve Fransız İttifakı ile Ankara'da imzalandı (19 Ekim 1939). Bu bir saldırmazlık paktı idi. Bu pakt Doğu Akdeniz'i ve Balkanları bir saldırıya karşı korumak maksadıyla yapılmıştır.